

Asfalt desolat

Prostitució de carrer, violència i tràfic i consum de les drogues més dures converteixen el valencià barri de Velluters en un esgarrifós espill de la misèria humana.

Vòmit. El vòmit és el rei de Velluters, el desdijuni més comú que cada matí es pot trobar sobre les safates que són les intricades i velles artèries deficientment pavimentades que conformen l'anatomia d'aquest conegut barri del centre històric de València. Entre molts altres i més seriosos inconvenients, el cavall, l'heroïna, en té aquest: les ganes de vomitar de l'usuari acompanyen el cec que provoca la droga injectada. I és que els cantons de Velluters, els racons de cada plaça de l'antic barri del Pilar, funcionen com a versió local i a l'aire lliure dels més pobres fumadors asiàtics d'opi, dels magatzems novaiorquesos on s'amunteguen com a pollastres els més infeliços dels consumidors de crack. Aquí són l'heroïna i el Rohipnol els que són part inextricable de les essències del paisatge. Els traficants passen desitjats per una clientela acabada i nombrosa que consumeix la droga allí mateix, sense alè, donant de menjar verí a la sang infectada.

Una prostituta jove jeu solitària al costat d'un cúmul de fem prop del carrer del Torn de l'Hospital, al cor del barri. La mà dreta xafa uns excrements de gos que suren sobre un petit llac d'orins. Té la roba tacada de sang, i la xeringa sobre la minifaldilla. El braç esquerre té un color púrpura, de tan morat, presumiblement castigat per un excés de cavall en males condicions. Sembla inconscient, o morta, però no ho és. Gemega lleument. No vesteix bragues, i un vell es queda mirant-li el sexe mentre passa pel seu costat. Comença a ploure, i el vell busca recer. La xica queda sota la pluja sense immutar-se. Una rata negra i mullada li puja per les cames, plenes de blaus i s'endinsa per dins de la faldilla. La drogoaddicta fa un moviment, i la sang dels braços es barreja dolorosament, obscenament, amb les llàgrimes de pluja. Poc després, la rata, ràpida, abandona les seues cuixes. La crueltat de la imatge fa pensar en epidèmies, en pesta, en ruïna absoluta. Les rates i la derrota no són l'única cosa en què Velluters s'assembla a Surat, ciutat origen de l'actual passa de pesta de l'Índia. Com Surat, on es fabriquen els *saris* més barats, el barri valencià fou en un temps llunyà un nucli de comerciants que treballaven diverses menes de teixit (el que justifica el seu nom). També com al territori indi existeixen els *intocables*, encara més rebutjats per la societat

que els de l'Índia, com ara aquesta prostituta, que no creu en Déu ni en Hannuman, ni en cap divinitat asiàtica ni occidental. Només en la pols i en el foc en les venes, només en el vòmit. Moltes hores més tard, la mateixa meuca parla amb un vell que almenys li triplica l'edat i que es queixa perquè considera exagerades les 2.000 pessetes que ella li demana per un servei ràpid. Ella, finalment, sembla que el convenç després de fingir una estranya i grotesca expressió de desig i sacsejar-li els genitals sobre els pantalons, amb la urgència i la mentida de la necessitat, de la desesperació. Desapareixen plegats, es dirigeixen a les profunditats del carrer de Viana, on putes rebentades es mostren a la porta de clubs amb llum roig i cambres d'expressió atroç, que tracten les xiques com tractarien gossos sarnosos. En un d'aquests bars, contenen que un sud-americà va omplir de carn les parets quan, fa uns mesos, va disparar amb una mena de *lupara* (escopeta curta) el ventre d'un magribí amb ganes de gresca que el va ofendre quan l'assassí prenia una copa. Aquesta bogeria no costa massa de creure observant la immundícia i la flaire a derrota, a podrit, que impregnen tots els locals.

La jove, que té la mort a la cara i els ulls com estrelles mínimes en dos pous perduts que són cavernes consumides, porta el vell cap al fons d'una casa, una mena de pensió d'urgència amb la façana tan assolada com el fetge i l'ànima de la xica. Fora deixen una processó de lluernes humanes sense futur que voletegen entorn d'abelles reines negres i magribines, que són les que subministren l'heroïna en aquest circ demencial de diverses pistes, en aquesta fira de monstres.

Un problema oblidat. El barri de Velluters fa molt de temps que és un clavegueró que reuneix allò més oblidat per una societat amb entranyes de gel. Fins ara, ningú no havia tingut massa en compte que al costat de la marginalitat extrema i de l'amargor de la droga hi ha els veïns que no tenen res a veure amb aquest món. Gent de posició econòmica humil que viuen dins del sistema i que continuen en aquesta zona de la ciutat perquè difícilment podrien trobar uns preus de compra o lloguer d'habitacles tan econòmics en una altra part de València. O per-

CLINICA
VENEREO - PIEL

què han viscut des de sempre al barri i es neguen a marxar tot i la imparable invasió de la droga. Molts ja protestaven fa dècades, quan la prostitució *de batalla* anava acostant-se al barri a mesura que la ciutat anava sent urbanitzada i Velluters es convertia en el Xino de València. La teranyina de carrers i la posició cèntrica que té l'indret va anar decidint el destí del que en altres temps fóra un barri serè.

Des dels anys 50, en aquest encreuat d'asfalt es va anar afermant el negoci de la prostitució dedicada a les butxaques masculines menys privilegiades. Però aleshores no es practicava al carrer, sinó dins de cases més pobres. La violència d'aleshores no venia empentada per la transacció carnal, sinó per l'entorn immediat que provocava: proxenetisme de baix nivell, gresques etíliques, baralles de carrer... A finals dels 70, la droga, l'heroïna, entra en el Xino de manera discreta, dominada en part per clans gitanos. I al llarg dels anys, prostitució i drogodependència sembla que no han tingut una relació ordenada causa-efecte: les tradicionals putes de Velluters no van enganxant-se al cavall, sinó que les joves ionquis sense recursos comencen progressivament a prostituir-se per finançar la seua torturada dependència. Així doncs, amb l'arribada d'immigrants que no tenen res a perdre, algerians, altres magribins i africans en general de diversos països van a parar al Xino, on agafen les regnes del negoci. Almenys són els que passen les *papeles* de mà a mà, els que donen la cara. I ja a finals dels 80, Velluters reuneix definitivament tota la desgràcia i supervivència que expectora València.

Avui, qualsevol veí de Velluters donaria el que fóra per tornar a l'època on només hi havia les prostitutes com a elements forans i ningú sabia què comporta drogar-se sense retorn. A finals de l'agost passat, Pedro Carrilero, de 55 anys d'edat i veí del barri, va morir en una confrontació física amb Javier Tormo i un amic d'aquest, joves consumidors de Rohipnol que no vivien a Velluters i que l'apallissaren quan va baixar de casa seua amb un pal, perquè, segons el testimoni dels veïns, els joves es burlaren de Carrilero quan aquest els va increpar des del seu balcó acusant-los de consumir droga. El succés va fer vessar el got. Tot i que intermitentment han anat produint-se delictes de sang al barri els últims anys, no havien afectat mai cap veí, solament persones relacionades amb l'inframón de les màfies de la droga. Però aquest homicidi va ser rebut pels veïns com una agressió directa a tots, com una premonició generalitzada real i propera.

I en aquell moment, les associacions de veïns van promoure un seguit de manifestacions on clamaven que foren expulsats definitivament els ionquis i els traficants, que Velluters tornara a ser un barri habitable. Des d'aleshores, els mitjans de comunicació i les autoritats han de-

cidit fixar-se en la misèria que els veïns han intentat transmetre a la resta de l'urbs. Així doncs, els objectius i les plomes han retratat quotidianitats que ara, per fi, semblen espantoses. Per exemple, fou notícia que una toxicòmana, Maria José Hidalgo, coneguda al barri amb el malnom de la *Cherokee*, va parir sense ajuda un nen en un lavabo pestilent d'un pis abandonat del barri. Intoxicada per la droga, ni tan sols sabia que estava embarassada (l'excés d'heroïna elimina el període menstrual) i, amerada en sang, es va seccionar el cordó umbilical amb un tallaungles. "No és que siga normal això, però coses molt més fortes han anat passant per ací cada dia i ningú es duu les mans al cap. Una amiga meua es va quedar sense ull fa poc perquè va protestar a un traficant per la merda de droga que li havia passat, i aquest li va traure l'ull dret amb una navalla. I ningú ha comentat res", conta una vella prostituta

Els ànims del veïnat han anat inflamant-se dia a dia, fins que ha planat sobre la ciutat un fantasma que tothom desitja exorcitzar: el de les patrulles ciutadanes. Cal recordar els incidents de fa anys al poblat marítim de la Malva-rosa, on els veïns eixien cada nit armats amb bastons i garrots per fer fugir els drogoaddictes i traficants que infestaven el barri. I les agressions que es produïren a finals del 92 al Cabanyal. O el veïnat que atacava suposats drogoaddictes i camells el setembre del 93 per expulsar-los del barri de l'Olivereta. El perill és enorme, com indica José Luis Palacios, comissari en cap de la comissaria del barri de Velluters des de l'any 76 al 88: "Si passara això a Velluters es deslegitimaria l'estat de dret i es tornaria al regne del linxament col·lectiu. I hi ha un risc encara més evident: el de l'error. Qualsevol xic amb cabellera o aspecte descurat, que no necessàriament ha d'estar relacionat amb la droga, pot ser sospitós en situacions tan tenses com aquestes".

No obstant, de moment, els veïns desestimen les venjances civils. Juan Vera, dirigent de l'associació de veïns del barri, va declarar a aquest setmanari abans de mantenir una reunió amb representants de totes les administracions que han de prendre responsabilitats en el maldecap de Velluters: "No volem arribar a extrems com organitzar-nos com a vigilants de peu. Esperem poder arribar a un acord amb el delegat del Govern, Francesc Granados, l'alcaldessa, Rita Barberà, i el conseller d'Administració Pública, Lluís Berenguer. I volem que si

A la pàgina anterior, una dona perduda dorm a la intempèrie enmig del barri de Velluters. Dalt, un matí qualsevol del Xino valencià. Baix, la sala X del carrer de Carnissers. Aquest és un dels apèndixs de Velluters, on els ionquis, els traficants i els vells clients de les sales porno es barregen cada dia amb els estudiants del col·legi situat enfront de la sala.

ens prometen que el tema se solucionarà, que no ens donen allargues esperant que el problema es muira d'avorriment. Les nits al barri són insuportables, amb els bars de cambres oberts fins a la matinada i els drogoaddictes bramant. La policia, la poca que hi ha, realment no fa res".

Policia i urbanisme. Durant la conversa a què es referia Vera, efectivament es va arribar a un acord. Les autoritats van assegurar als veïns que es triplicaria l'esforç de la policia, que al llarg de les 24 hores del dia hi hauria agents patrullant, i que la unitat d'intervenció ràpida de la Policia Nacional que ha participat en el control de l'assemblea del Fons Monetari Internacional (els quals, com ja és sabut, van ser còmodament esquivats per Greenpeace en la seua protesta), serien destinats a supervisar el barri. Es va arribar a la decisió que les tres administracions crearien unes comissions tècniques per a tractar la coordinació d'esforços contra la droga en tota la ciutat, incidint sobretot en Velluters. Però, segons un jove veí del barri, "després de la reunió tot ha seguit igual". "Com pots veure -afegeix-, quan la policia vigila una part del barri, els traficants se'n van cap a l'altra. No hi ha hagut cap canvi." I mentre ens diu això, el jove assenjala un ionqui que s'assembla a una tortuga desventrada amb l'esquena en terra i el tòrax tacat de sang. És el prefaci d'una llarga fila de sonàmbuls enmig del fang que es perden pels volts del carrer de Carnissers, on els camells i el públic gerontocràtic de la sala X situada al mateix carrer es barreja amb els nens que ixen d'un col·legi d'EGB.

Per la comissaria de Velluters, han passat casos de tots els colors. Fins i tot, el d'una prostituta immensa que, com una balena arponada, hi va aparèixer un dia amb una punyalada a l'esquena per denunciar el seu propi assassinat a mans del seu amant. Aquest va acudir tran-

quil·lament poc després per declarar-se culpable, al·legant que ho havia fet perquè estava fart d'ella i com patia càncer i li quedaven mesos de vida, no li importava anar a presó. Abans d'arribar ajuda mèdica a la comissaria, la prostituta va morir. En vista de la freqüència de situacions tan al·lucinades com aquesta, i de la tempesta de droga que assola el barri, en general es considera insuficient el nombre d'efectius de la comissaria de Velluters. Portaveus d'organitzacions com el Sindicat Unificat de Policia (SUP) o de l'Associació Nacional de Policia Uniformada (ANPU) manifesten a la premsa que València necessita almenys 500 agents més dels que disposa actualment (Francesc Granados i l'actual cap superior de policia manifesten que amb 300 n'hi hauria prou). Les temptatives del regidor popular de Policia Local, Juan Cotino, de destinar la nova policia ecològica (que circula en motocicleta i fou creada inicialment per a vigilar el medi ambient) a la vigilància de Velluters, no han servit més que per a crear expectatives d'opereta d'efectivitat incerta. La norma habitual és que els agents escorcollen periòdicament els sospitosos, que els identifiquen, i que en acabat els deixen continuar la seua vagabunderia. Els traficants s'adverteixen a distància quan algun efectiu s'acosta, i la droga desapareix misteriosament, en amagatalls entre les runes o les clavegueres. I així, la sensació d'impotència i de desconfiança en les normes establertes, i en els seus guardians, per part del veïnat, creix a poc a poc, imparablement.

També el desgavell urbanístic que regna al barri facilita que la venda de droga siga allí tan comú com l'acció de respirar. El negoci i el consum es duu a terme en cases abandonades

La fotografia superior esquerra mostra la imatge d'una típica puta del castigat barri; al seu costat, es pot observar un fumeiral en ruïnes i les restes del que fou una casa, ornamentació habitual de la morfologia de Velluters. Baix, un jove immigrant treballa construint figures africanes de fusta en un taller a pocs passos de les principals i més brutals zones de tràfic de droga del Xino.

que els propietaris originals desitgen que acaben d'assolar-se per a aprofitar el valor dels solaris. El pla d'urbanització del centre històric, pla RIVA, que va començar el PSOE i ha matisat l'actual equip de govern (PP-UV), només ha contribuït a dessolar més el paisatge del barri. Tard i amb lentitud infinita, la urbanització de Velluters ha omplert de ferralla, clots, excavadores i deserts els límits del barri, i això ha donat una imatge trencada que encara dificulta més la vida normal dels veïns. No obstant això, segons el regidor socialista Josep Cabrera, "la urbanització és necessària, perquè la degradació urbanística comporta degradació social. El que passa és que el consistori l'ha fet a deshora i atrotinadament: en compte d'encadenar-les, han fet coincidir les obres. Però ara cal afrontar el problema de ple i tenir consciència que és més profund, el problema és la droga, l'heroïna, i cal resoldre'l en general, tractar-ne les víctimes com a malalts. Cosa que no ha fet tampoc el municipi, que ha dedicat un pressupost mínim a reinserció social."

De fet, el problema és ben general a València. Del barri de Pelai al carrer de Russafa, de Russafa a Velluters, els camells han anat emigrant quan les mesures en contra seua i en contra d'allò que representen s'han reforçat. El conflicte es trasllada i es bifurca, es ramifica, es divideix en afluents. El vòmit es belluga, no s'esvaeix. I la solitud i l'abandó acompanyen els consumidors que formen part d'aquesta hemorràgia allí on es forma, allí on bull.

Joan M. Oleaque